

Yàkɔbhò andí bhàruwà

Yàrí bhàruwà ò ì nòtù ádròdrò dhu tí dhu

Dhu àla ndì k pangba yàrí bhàruwà nandí ale rārī Yàkɔbhò tí kátina ale. Ábhò ale arí dhu ìrè ndì Yàkɔbhò rārī Yēsù t'ádóna nzínzì ò atdí ale (Mrk 6.3). Ka ní Yèrùsàlemà tó kígò ò kànisa ò ádròdrò ale nzínzì ò atdí ale (Kas 1.14; 12.17; 15.13; 21.18; Gàl 2.9).

Ka kárí dhu ìrè, kà randí yàrí bhàruwà mbèmbè ìfò kumì atò údà Yēsù ka kùgù dhu-dzidò rórò. Ndì kàsù ò, «ka kapè kavu atdí ò Yēsù ná'ù ale rò Yèrùsàlemà tó kígò ò» (Kas 8.1).

Yàkɔbhò andí dhu fíyò ní «atdí kumì dóná òyò ná rùgànda-tsù» (1.1). Ungbòta-Ayí ò, ì «atdí kumì dóná òyò ná rùgànda-tsù» tí ka kátina ale ní kórò Pbàisràyéí, yà Pàlèstìnà tó pbìrì ò aróko Pbàyàhúdì mà, ngùkpà pbìrì ònà ì nífàlà-tsí mà. Pbétù, Ungbòta-Òwútá ò, kà-tì ní kórò pbàkrístò, Pbàyàhúdì mà, ìnzì ní Pbàyàhúdì mà (Gàl 6.16).

Yàkɔbhò andí dhu fíyò pbàkrístò nzínzì ò, ábhò ale nyú ní nàkùtálé. Atdí dhená-tsí nóongónà kasu ònzì ònzònzì Pbàyàhúdì tó inga-abábá ò (5.1-6). Ì ale-rò ka kávu dhu náabhù abádí rífàlà ì yà adzi ò. Ní Yàkɔbhò andí dhu abádí tò, ndínì abádí-afí nabhù tí ròtsì òbí a'uta ò. Kàti: ìnzì ka káí ídzì dhu ònzì ní ìndrù tó a'uta rārī iwà òvè a'uta (2.26).

Bhàruwà-nyìtì ka kóhù tí dhu

- Bhàruwà-dòkpa (1.1).
- Umvútá-ònzì dhu àkà kíkò pòtsò a'uta ò dhu (1.2-12).
- Ìnzì Kàgàwà arí atdí ale mà nábhù rònzì nzére dhu dhu (1.13-18).
- Kàgàwà bhà Òtè àkà kírì, kadù kùnd dhu ònzì dhu (1.19-27).
- Ìnzà dhu àkà kí'ì ìndrù-ònga t'òvòta tó ale-afí ná dhu (2.1-13).
- Ìnzì ka káí ídzì dhu ònzì ní a'uta ní iwà òvè a'uta dhu (2.14-26).
- Ale-idà-dò àkà kòdò mbéyi dhu (3.1-12).
- Dhu-ònga t'òvòta tó obhóná ìrèta (3.13-18).
- Yà adzi ò dhu-tsí nòzè ale ní Kàgàwà rò òmvù dhu (4.1-5.6).
- Dhu-dzi òndù ka kí dhu mà itsòta mà (5.7-20).

Yàkɔbhò rí ìndrù nóvì dhu

1 ¹Yàrí bhàruwà nandí fùkù ní ima Yàkɔbhò, Kàgàwà bhà, ndirò Ádrùngbàle Yēsù Krístò bhà ìnɔ-akpà. Ma mòvì nyí

kórɔ́, yà atdí kumì dòná ɔ́yɔ́ nà rùgànda-tsù tírò nyí nyífàlà nyí yà adzi ɔ́ rò^a.

Umvúta-ɔ̀nzí dhu àkǎ kikò pòtsó a'uta ɔ́ dhu

(Opt 3.6; 4.7; Zèk 7.19; Mát 7.7-11; Ròm 5.35)

²Àbanĩnzó, nyí nyàkǎ nyǒzù yà nyí nyí dhèdhèrò umvúta-tidò nába dhu ríí dhèdhe tí atdíɔ́ fùkù. ³Obhó tí, nyí nyàkǎ nyǔni dhu nyí rapé ìkò pòtsó fùkù a'uta ɔ́ umvúta-ɔ̀nzí, ní ndi dhu rǎrí dhu-dzi t'òndùta tó ɔ̀bì nábhù fùkù. ⁴Dhu àkǎ wà fùkù dhu-dzi t'òndùta rìtè ndi kpangba, ndíní nyí nyíí tí àkǎkǎ ale nyú tí, ndirò ìmbǎ ròyá ndi nùbhà ndíní ì ɔ̀nzí tí atdí dhu mà ríí ale tí. ⁵Pbétù, dhu apé ìí nzínzìkù ɔ́ atdí ale mà nótù ndi ìmbǎ ndíí dhu-ɔ̀nga t'òvòta tó irèta nà dhu tí, ní ndi ale àkǎ ndònzì ka Kàgàwà-fó. Ní kà rǎdù kàbhù àbhù kà tò. Obhó tí, kǎrí dhu ùbhò kórɔ́ ale tò, ìnzí ndi ndi ìndrù-ɔ̀nga òvò rórò, ndirò ìnzí ndi ndi ìndìngyè rórò. ⁶Ndirò, kǎkǎ ndònzì ka a'uta nà, ìnzí afína rǔguru rórò. Obhó tí, afína rǔguru ale, nǎli ndi yà rèrù dǔ rópili àpùpù rǎbhùna ràmbe ndàwà dǔ mùkurá tó idha bhèyi. ⁷Ndi dhu bhèyi ale-tidò nákǎ nzá ndirè nga ndi rǎrǎdù atdí dhu mà nába Ádrùngbǎle Kàgàwà-fó, ⁸ndi ale-tidò ní pbìndà irèta-ɔ̀nga úndò ndi ale, ndirò ùgèrè tí arí ndùgèrè pbìndà mùtsò ɔ́ ale nídhuní.

Nǎkùtǎle mà ɔ̀nzitǎle mà nà nàndà dhu

⁹Nǎkù tí ndi nótù àlè t'ádòná mùkrístò nákǎ ndíí dhèdhe nà, Kàgàwà ìdzí ndi ɔ̀rú nídhuní. ¹⁰Ndirò, ɔ̀nzitǎle tí ndi nótù àlè t'ádòná mùkrístò nákǎ ndíí dhèdhe nà, Kàgàwà ìfo ndi obvò nídhuní. Obhó tí, ɔ̀nzitǎle rǎdù ùda akye tí àdhàdhì irí ɔ́ itsu-opfò náarúda akye tí dhu bhèyi. ¹¹Adyifò náarí ndìtò, ndàdù itsu itdyu, ndi itsu-opfò rǎdù 'àwà obvò, fíyó aya rǎdù ìku. Ndi dhu bhèyi tí ní ndi, ɔ̀nzitǎle rǎdù àrà òvè yà bìlìnganà ndi ndaróonzina pbìndà kasu úmbè ndi rórò.

¹²Hirò nónzì ale ní, umvúta-dzi ɔ̀ndù arí pbìndà a'uta ɔ́ ale. Obhó tí, ndi umvúta lè mà ndi ndònzì dhu-dzidǔ, ndi ale abáya yà Kàgàwà akò fìndá làkǎ ndi nózè ale tò dhòdhódhóngà tó ìpìrǔnga tó mùkàkú.

Ìnzí Kàgàwà arí atdí ale mà nábhù rònzì nzére dhu dhu

(Yòb 29.12-13; Mát 7.21-27; Gàl 6.7-10; 1Pé 2.1-2)

¹³Nzére dhu-atdyú òho rí ndòzì ale nákǎ nzá ndàti: Kàgàwà rǎrí ndi ndi nábhù ndònzì nzére dhu. Obhó tí, Kàgàwà arí nzí nzére dhu ɔ̀nzí. Ndirò, kǎrí nzí atdí ale mà nábhù rònzì nzére dhu. ¹⁴Ìngbàtí ìli ndi ale mà

^a 1.1 Atdí kumì dòná ɔ́yɔ́ nà rùgànda-tsù tí ka kátina iró ní pbàkrístò, ìmbǎ ríí Pbàyàhúdí màtí ndirò ìnzí ní Pbàyàhúdí màtí.

nábhũ arí rònzi nzére dhu dhu ní, yà ndi ale nyú rĩ atdyúna òho ndònzì nzére dhu. Ndi nzére dhu náarí kídha, ndàdù òtsìnà. ¹⁵Ní, ndi nzére dhu-atdyú òho ka kí dhu náapè ndisè, náaródhina dhu ní nzérenga. Ndirò, nzérenga náapè òtro, náaródhina dhu ní ove.

¹⁶Yà atdíđ ma mوزه nyí rò àbanĩnzó, nyí nyàkà nzá nyàbhu nyí kutrà nyí! ¹⁷Àlè rĩ arí ndònzì ídzi dhu kóró, àlè arí àbàna àkàkà atdíđ kóró perè-tidò mànà náaríwu òrù-akpà ò rò. I dhu náaríwu yà òrù-akpà-nyí rĩ arí inga náwù kóró dhu nanzi Àba Kàgàwà bhà rò. Ndi Kàgàwà ní inzì arí ndùwù, ndirò inzì arí ndùgèrè ndùbhà nyí ínò ð i dhu-tsí bhèyi ale. ¹⁸Ndi nyú ndi ndòzè ka dhu bhèyi, kíbho ípírònga-owútá àlè tò, pbìndà obhóngà tó Òte-otù ð, ndíní àlè koko tí wemberè tó ngari ð yà ndi ndanzì kóró dhu-tsí nzínzì ð.

Kàgàwà bhà Òte àkà kirì, kadù kùnò dhu ònzì dhu

(Yùw 3.27)

¹⁹Yà atdíđ ma mوزه nyí rò àbanĩnzó, nyirè yàrí òte: ìngbàtì ìli ndi ale mà nàkà ndí ìsò rádù dhu ìrì ale tí, inzì rádù òte òrì ìsò tí ale tí, ndirò inzì arákò akye ale tí. ²⁰Obhó tí, akye arákò ale náarí nzì obhónánga tó dhu ònzì Kàgàwà-ònzì. ²¹Wò dhu-okú dò rò ní ndi, nyí nyàkà nyàwà òtòtì dhu kóró itse nyukutsi rò, fùkú nzére mùtsò, yà ìsè tí arí ndisè nyukutsi mànà. Nyí nyàkà nyàkò yà nyukutsi ka kózò Òte yorowà ð. Ndi Òte ní yà nyígu rádù Òte. ²²Nyí nyàkà nzá nyí biya ní tí arí Kàgàwà bhà Òte ìrì ale tí, pbétù nyí nyàkà nyí ndi Òte ùnò dhu ònzì arí ale tí, inzì dhu ìrì tí nyí nyí nyùtrà nyí-tírò dhu tí. ²³Obhó tí, fìndà ka kúnona Kàgàwà bhà Òte kèlè ìrì arí, inzì ndi ndi ndi Òte ùnò dhu ònzì rórò ale, níli ndi yà ndi ka kadhìnà nyina-wòyò àndà rí nditírò kiyó ð ale bhèyi. ²⁴Nyina-wòyò ndi ndàndà ndàdù àrà dhu-dzidò, kà rádù àdzo ànyirò rò tí nyina-wòyò fìndà tí dhu rĩ rò. ²⁵Pbétù, atdyúna nyú nà arí Kàgàwà bhà uyátá-ònga àndà ndíní ndi nduni tí ale náso Kàgàwà rádù kà rñnzina kóró dhu ð. Ndi uyátá ní àkàkà atdíđ uyátá, ndirò indrù àbhu rí rífù Kàgàwà inzà ka kùtu ndi ùtù tí rórò uyátá. Kàkà ndàpbà ndi ndi uyátá tífuta rĩ, ndàrà kùnò dhu ònzì rò mbèyi nditò. Kàkà nzá ndàrà kùrì rĩ ìrì tí, rádù àdzo òna nà rò.

²⁶Ndi ale apé ndòzè àkàkà dhu bhèyi ndi ndarí Kàgàwà ùlè dhu tí, pbétù inzì ndàdù tsùna òdò, ní ndi ale ní nditírò rí ndùtrà, ndirò kàrì Kàgàwà ùlè ní ulétá ní kòkórò dhu. ²⁷Àba Kàgàwà rádù òzùnà àkàkà dhu bhèyi ndirò ìmbà afátá na arí ndùlè dhu tí ale ní, yà ìzù-nzo mà abvo-ayí mànà dzùnà ònzì arí fiyó àpbè ð, ndàdù ndòdò kà-nyìkpó ð òtì yà adzi ð kóró dhu rĩ rò ale.

Inzá dhu àkà kìrì indrù-ònga t'òvòta tó ale-afí nà dhu

(Law 19.15; Zàb 82.1-4)

2 ¹Àbanĩnzó, àdhàdhì yà nyí nyá'ù ilèta nà àkà àlè tó Ádrùngbàle Yèsù Krístò dhu bhèyi, nyí nyàkà nzá nyí indrù-ònga t'òvòta tó ale-afí nà. ²Atdí òfò ní yàrí: Nyirè pé dhu, ònzì tó atdí ale, yà orò tó petè

ma idzi mûdzarè màna nùfš róná rìtsù wà nyí nyundu nyí òná idza ò, wò dhu-dzidž, ndi nùfa mberù-fí nùfš róná năkùtále ràdù itsù átò ànyì-dza. ³Ní, nyí nyári ifuta àbhù atdíđ wò mběyi ndi nùfš ale tò, nyítè àyăya ngari fînda nyāti : « Ádì iró yà idzi ngari š. » Pbétù, nyí nyarádù àtîna wò năkùtále ní : « Ìnyi ! Ídè uró, ndirò ngătsi nî, ádì iró obvò màtí, yà pfôdu ma mùli ró. » ⁴Ní, wò dhu itè tí nzá dhu nyí rarí ìndrù-ŋga òvò, ndirò ndi dhu bhěyi nyí nyónzina dhu š, nyûnda arí dhu ràrì fùkú nzére irèta ?

⁵Yà atdíđ ma mوزه nyí rò àbanînzó, nyîri dhu ! Kàgàwà náavò tí nzá năkùtále yà adzi š, ndíní okoya tí ònzítále tí a'uta š, 'adù òko yà ndi nózè ale tò Kàgàwà akò fînda làká Idzi-kàmă tí ? ⁶Pbétù nyí, nyí nyári năkùtále-itsi ònzi, nyádù àmbe ònzítále ifu dš ! Ní tí obhó i ònzítále i rùkú arávu, 'adù àmbe nyôbhù dš dhùwani š ? ⁷Ndirò, tí obhó abádhí i yà pbàkrístò tí ka karí nyûnzi nî dükú arîi idzi ovc nî arí dhu ûnc nzére ?

⁸Hîlă Andítá rî dhu ovc ndati : « Nyi nyākă nyoze ođhinu adhàdhî nyi nyú nyi nyóze nyi nyi-tírò dhu bhěyi^b. » Wòrî ní ndi òrù-akpà š Idzi tó Uyátá. Ní, nyí nyapé ndi Uyátá ifù, ní nyí nyònzî wà idzi dhu. ⁹Pbétù, nyí nyapé dhu ònzi ìndrù-ŋga t'òvòta nà, ní nyí nyònzî wà nzérenga Uyátá nyí nyùkò dhu-okú dò rò. Ní ndi Uyátá ràdù anya ôtdi dükú. ¹⁰Obhó tí, ndi ale apé kóró Uyátá ifù, pbétù ndàdù atdí Uyátá kèlě nùkú i Uyátá nzínzi š, ní ndi ale ùkò wà kóró Uyátá. ¹¹Obhó tí, Kàgàwà ràtina : « Dhu àkă nzá nyonzi mûnyòni. » Ní kàti wà átò : « Dhu àkă nzá nyohò abvo. » Nírò, dhu apé îi inzá nyi nyònzî mûnyòni dhu tí, pbétù nyadù abvo òhò, ní nyi nyùkò wà Uyátá. ¹²Nírò, nyí nyākă nyôwù ôte ró, nyádù dhu ònzi adhàdhî ànyăya Kàgàwà ûncya ale bhěyi. Ndi anya kûncya ròfò ndi yà ìndrù àbhù rí rifu ndi inzá ka këtù ndi ùtù tí rórò uyátá nónzi ka dhu bhěyi. ¹³Obhó tí, izu àbà arí ngûkpà ale dš ale rî nzî adù ànyăna ûnc Kàgàwà rî dhu-ôdò ònzi. Pbétù, Kàgàwà náabáya nzî izu yà inzî arí izu àbà ngûkpà ale dš ale dš.

A'uta mà kàsûna màna

(Yôb 31.16-22; Gàl 5.6; Êbr 11.17,19,31)

¹⁴Àbanînzó, atdí ale rîi inè ndati : « Ma má'ù wà Kàgàwà, » pbétù, inzî ndàdù ndi a'uta itè pbînda idzi dhu ònzi ndi ndi ìndrù tò dhu-otù š. Ní ndi dhu tó mùgàsù ní àdhu ? A'uta tí adù ndi ale igu igù wòrî ófò š ? ¹⁵Nyîrè pé dhu atdí adòku mà, ndirò ngătsi nî, atdí awèku mà ràrîi mbă mûdzarè nà, ndirò ngătsi nî, kà ràrîi mbă bìlînganà ndi ndóngo ònyùnà ònyù nà. ¹⁶Ní, atdí nzínziku š ale apé adù àtîna kà ní : « Àrà mběyi, ovc kàzu, nyadù dhu ònyù nyalè nî, » pbétù inzî ndàdù ka dzùnà nónzi atdí dhu nî màtí, ní ndi dhu tó mùgàsù nádù îi àdhu ? ¹⁷Ní a'uta tò, kà rîi

^b 2.8 Law 19.18

ndi dhu bhëyi tí átò. A'uta kèlě nà ka kǐí vǐna dǒ rò, ìnzǐ kadù àmbe ídzì dhu ònzì dǒ ìndrǔ tò dhu ní iwà óvè atdíđǒ a'uta nà ka kǐí dhu.

¹⁸Pbétù, ìndrǔ rǐí ìnè ndàti: « Ìnyi, nyi nyǐí a'uta nà, ndirò ìma, ma mǎrí ídzì dhu ònzì ìndrǔ tò. » Ní, ma mǎdù dhu àdu kà tò, matì: « Ítè pé yà ìnzǐ nyi nyarí ídzì dhu ònzì nǐ ìndrǔ tò pbùkù a'uta idù. Ní ìma, ma mí dhu itè indù yà ma marónzina ìndrǔ tò ídzì dhu-otù ǒ, ìnè ma rǎrǐí a'uta nà. » ¹⁹Nyi nyá'ù tí nzá dhu, Kàgàwà rarǐí atdí tí? Ní wòrí ní ídzì dhu! Pbétù, nyi nyàkǎ nyuni dhu pǎmvo nyú mà rá'ù wà ka átò, ngbǒya ràdù àmbe ìvǐ nyú ìvǐ dǒ ǒdǒ ní. ²⁰Ìnyi ní mùdhomà! Nyi nyòzè tí wà nyuni dhu ìnzǐ ka kǐ Kàgàwà ózè ídzì dhu ònzì rórò ka kǐí a'uta nà dhu rǎrǐ kǒkórò dhu? ²¹Kàgàwà azù tí nzá àlě t'ábhunà Àbràhamù obhónángatále tí, yà kǐdyi idhùnà Ìsakà ndàbhu rǎyi màzàbahù dǒ, ndínǐ ndùbì tí perè tí Kàgàwà tò dhu-okú dǒ rò? ²²Nírò, nyi nyàla wà dhu kàbhà a'uta mà ranzì kasu atdíkpá kǎnzì ídzì dhu mànà. Ndirò, ndi kǎnzì ídzì dhu abhù kàbhà a'uta rǐí àkǎkǎ a'uta tí. ²³Ndi dhu bhëyi ní ndi, yà Andítá rǒvona dhu náadù àkǎ. Ndi Andítá rǎtina: « Àbràhamù náa'u Kàgàwà, Kàgàwà ràdù ndòzù obhónángatále tí^c. » Ndirò, Kàgàwà adù kǎnzì pbìndà olo tí. ²⁴Nírò, nyǐ nyàla wà dhu Kàgàwà rarǐ ìndrǔ òzù obhónángatále tí ndì ndòzè ídzì dhu ònzì ndi ale rǐ dhu-otù ǒ, ìnzǐ ní ndi ale bhà a'uta-otù ǒ tí.

²⁵Ndi dhu ìí ndi dhu bhëyi tí átò Ràhabà tí kátina mùnyòni-àyi tò. Kàgàwà azù ka obhónángatále tí yà kǎnzì ídzì dhu ndàkǒ abhábho pbì idzá, ndàdù àbhunà ròtsè vurò otu ònǎ dhu-okú dǒ rò^d. ²⁶Obhó tí, àdhàdhì yà ìmbǎ ale-ihè rǐí ònà ale-ngbò narí iwà óvè ale-ngbò dhu bhëyi, yà ìnzǐ ka karí ídzì dhu ònzì nǐ ìndrǔ tò a'uta ní iwà óvè a'uta.

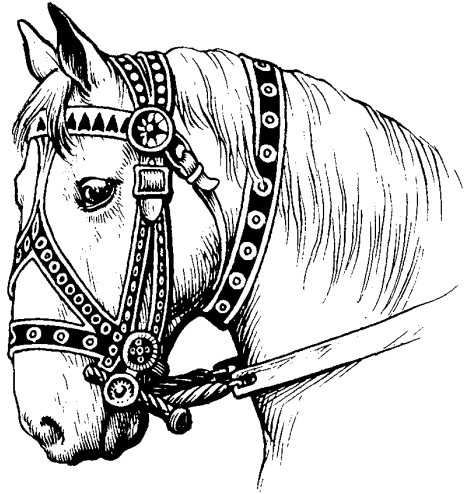
Ale-idà-dǒ àkǎ kǒdǒ mbëyi dhu

(Mbà 10.10; Mát 12.33-37; 13.3; Róm 3.13-14)

3 ¹Àbanǐnzó, nyǐ nyàkǎ nzá nyǐí ibí rò *kànisa ǒ mǎlímó tí. Obhó tí, nyǐ nyuni wà dhu mbëyi nyú, mà mǎlímó tíró, Kàgàwà runoya ànyàka òrù nà atdíđǒ ròsè ngǔkpà ale dǒnǎ òtēka-okú dǒ rò. ²Àlě'í kóró, àlě karí dhu òfǎ abho nyú àlě-òtē ǒ. Ìnzǐ arí dhu àfǎ òtēna ǒ ale ní ndi àkǎkǎ ale tí ka kádù òzùnà ale. Ndirò ndi ale ní ìnè rǐí ndòdǒ kóró ngbǒna ìnzǐ ròtsù nzérénga ò ale. ³Kǐdyi pé *mùhàgù tó ǒfǎ. Àlě kapé suma-dyí-ngba ùsò imbi nǐ kà-tsù rǒ ndínǐ àlě kòzè dhu nǒnzì tí, ní ndi dhu arí kóró kà-ngbùlǔ nábhu àlě rùndà átò. ⁴Nyàndà pé idha dǒ arúbhi *bàtǒ átò. Ndi bàtǒ rǐ ìmbǎ ìí ìnè ádrùngbǎ mǎtí, òpili rópili ǒbi nyú nà awe ràdù àmbe ìdzinà dǒ, ní kà-rǒ ka kósò idha-tsì ákě itsu-afǎ-ngba kèlě ràdù kàbhu ùndana rí ale rǎrà dǒna átdya rǒ rǎrà ndì ndòzè i. ⁵Ní ndi dhu bhëyi tí, ale-idà ní ale-ngbò rǒ ákě dhú-ngba nyú, pbétù, kǎràdù ndòyò ndì ndònzì ádròdrǒ dhu nyú-okú dǒ rò.

^c 2.23 ǒpt 15.6 ^d 2.25 Yès 2.1-24; 6.22-25

Nyàndà pé, ákě kàzú-ngba ráðù ádrùngbá írì-yà-ba nyú nóbì! ⁶Ndirò, dhu ríí ndi dhu bhèyi tí yà àlě-idà-dò ròrìna ɔtɛ tò. Ndi ɔtɛ ríí inè ndùbì nga àdhàdhì kàzú arí nga ùbì dhu bhèyi. Obhó tí, àlě-idà-dò ríí inè ndònzì kóró nzére dhu-tidò ròsè àlě-ngbò rò ngùkpà ngarì-nzo dònà. Ní àlě-idà-dò ròrìna nzére ɔtɛ náarírà pɔmvo Sitanì bhà rò, ndirò kàrí àlě tó ipìrɔnga ìnzà. ⁷Indrù ríí inè ndivù kóró ìzà-tidò ròngò dhu ònzì ndi ndòzè dhu bhèyi. Obhó tí kàrí írì ð ìzà-tidò mà, àrè-tidò mà, ðya dɔ arí 'àdha ìzà-tidò mà, ndirò idha ð aróko ìzà-tidò mà nà kóró nívù ìvù. ⁸Pbétù, idàna ìvu ráðù atdí ale mà ríí mbà. Obhó tí, ale-idà ní ìnzì arí ndìngyě nzére dhu t'únɔta nì dhu, ndirò àlè tí àlè indrù òhò ráðù itsu nì dhu. ⁹Àlě-idà ní àlě kàrí Ádrùngbàlè àlě t'Ábanà Kàgàwà nílè, ndirò àlě-idà ní tí, àlě karádù yà wòyɔna nyú rò kàbhòlò ale nófù. ¹⁰Asota tó ɔtɛ mà ofúngá tó ɔtɛ mà nà náarúvò atdí ale-lí'ò rò tí. Àbanìnzó, wòrì dhu àkàna nzà ndíí wò dhu bhèyi. ¹¹Òvòvù idha mà, ìnzà óvù idha mà nà tí àdù ùvò ùvò atdí idha-bhu ð rò tí? Ìnzì akekpá màtí! ¹²Àbanìnzó, *mùtini-kpò ì'ò arí itsu tí àdù *mìzèyìtunì-kpò ì'ò ì'ò? Ndirò ngàtsi nì *vìnyò-kpa tí àdù mùtini-kpò ì'ò ì'ò? Ìnzì akekpá màtí! Ndi dhu bhèyi tí, ìnzà óvù idha náaràhu ònà rò idha-dòtì ní rí nzi àdù òvòvù idha nípfo.

Mùhàgù-tsù rò suma-dyí (3.3)

Dhu àkà kí'í òrù-akpà ð rò ìrà dhu-ɔnga t'òvòta tó ìrèta nà dhu
(Ròm 14.19; 1Kò 3.3; Èfè 4.1-3; Fil 2.3; 1Pé 3.4)

¹³Dhu-ɔnga t'òvòta tó ìrèta mà, ìnga t'únɔta mà nà aríí atdí ale mà tíí inè nzínziku ð? Ndi ale-tidò níí rò, dhu àkà kà rìtè ndi dhu-ɔnga t'òvòta tó pòndà ìrèta pòndà ìdì mètso mà, pòndà ìyɔnga mà nà-òtù ð. ¹⁴Pbétù, nyí nyapé ìí atdíð ògyè adha tó afíku nà, ndirò anya tó afíku nà nzínziku ð, ní nyí nyàkà nzà nyíðzì nyí, nyòzè nyí dhu-ɔnga t'òvòta nà nì ale tí. Ndi dhu bhèyi nyí nyí dhu ònzì dhu ráðù nyàbhu nyíí tìtòtálè tí. ¹⁵Wòrì dhu-ɔnga t'òvòta tó ìrèta-tidò ní nzi òrù-akpà ð rò ìrà ìrèta-tidò, pbétù ka ní yà adzi ð ìrèta-tidò. Ka ní indrù tó ɔfì tó ìrèta, ndirò ka ní nzére-alafí bhà ɔfì tó ìrèta. ¹⁶Obhó tí, adha tó ale-afí mà anya tó ale-afí mà nà ríí rò ráðù ìí dhu ní pòdanzangà tí ka kí dhu ònzì dhu mà, kóró nzére dhu-tidò mà nà. ¹⁷Pbétù, òrù-akpà ð rò ìrà dhu-ɔnga t'òvòta tó ìrèta-tidò nà aríí ale ní dònà-kpa ð rò Kàgàwà-nyìkpò ð ìlā ale. Ndi ale ní màrùngà ìbho arí indrù nzínzì ð ale, ìyɔnga t'ále, ndirò, ngùkpà ale rùɔna dhu nózè ndífu ale. Ndi ale ní àlè tí àlè izu àbà ka kí indrù dɔ nì ale-afí

mà, íd̀zì dhu ònzi ka kí abádhí tò ní ale-afí mànà ní ale. Ndirò ka ní ìnzí arí ìndrù-ŋga òvò, ìnzí ndàdù ìndrù ùtra ale. ¹⁸Ì aróko atdíkpá mànà ale àbhù arí ròkò màrùngà ǝ ale, náarózona dhu ní màrùngà. Ní itse tí abádhí arádù ògùnà dhu ní obhónánga tó dhu ònzi i ale rí dhu.

Inzá dhu àkà kozè yà adzi ǝ dhu-tsí dhu

(Law 19.16; Zàb 66.18; Luk 18.13-14; 1Tì 2.8; 1Yù 2.15-17)

4 ¹Yà nzínzìku ǝ arí angburuta mà anya mànà náarúvò àdhà rò? Abádhí náatí nzí ùvò yà nyí nyí atdyúya òho dhu-tsí, yà nyakutsinà rò arí anya ònzi nzínziya ǝ ò rò? ²Nyí nyarí dhu-atdyú òho nyàbà, pbétù ìnzí nyàdù i dhu nábà. Nyí nyarí adha tó ale-afí na nyàdù nyàpà nyòkyè abvo, pbétù ìnzí nyàdù atdí dhu mà nábà. Nyí nyarí anya ònzi nzínzìku ǝ, nyàdù àmbe àngburu dǝ. Nyí nyarí nzí nyí nyí atdyúna òho dhu àbà, ìnzí nyí nyarí ndi dhu ònzi Kàgàwà-fó dhu-okú dǝ rò. ³Dhu nyí nyònzì Kàgàwà-fó rò, nyí nyarí nzí àdù ndi dhu àbà, nzére nyí nyarí ndi dhu ònzi dhu-okú dǝ rò. Kà-tì ní, nyí nyarí dhu ònzi ndíni nyí nyabá tí idhèku ìkà rí nyí-tírò nzére dhu kèlè. ⁴Nyí, nyí ní ìnzí arí 'òdò Kàgàwà tò ale! Nyí nyúni tí nzá dhu, yà adzi ǝ dhu-tsí òzè ka kí dhu rari Kàgàwà òndrò ka kí dhu? Nírò, yà adzi ǝ dhu-tsí ná'u rí ndòzè ale ní iwà ndi nùgèrè ndítírò ndòngò Kàgàwà rǝ òmvù tí ale. ⁵Nyí nyirè tí nga kòkórò ìlìlā Andítà rarátina: Kàgàwà ózè dhu rari àlè rùbho àlè fìndà tí atdíró, yà àlè-nyutsi ongó tí àdi ndi ndili pbìndà ìlìlā-Alafí-okú dǝ rò? ⁶Kàgàwà arí ìbhona àlè tò ní ádrùngbá ídzìnga nyú. Ndi dhu okú dǝ rò nga ní ndi ìlìlā Andítà arátina: «Kàgàwà arí ndùgye yà ídzí arí itírò ale nà, pbétù kàràdù pbìndà ídzìnga itè yòròwà nà aróko ale tǝ.» ⁷Nírò, nyí nyàkà nyírì Kàgàwà-tsù dhu. Ndirò, nyí nyàkà nyòdì pfòku Pfòmvo-ònzì, ní kà ràdù òku tí òku tsùkú rò. ⁸Nyí nyàkà nyíngò Kàgàwà-tí, ní kà ràdù ìngo tikú ò. Nyí nzéreatálè, yà fíyò irèta-ŋga úndò ndi ale tíró, nyí nyàkà nyú'ò ɔtsúku mà afíku mànà rilà! ⁹Nyí nyàkà nyúni nyí nyí òná fùkú nzérea-okú dǝ rò àpbè! Nyí nyàkà nyòkò izùku ǝ, nyàdù òko nyíku-dha ǝ! Fùkú ugbotá náka ndùgèrè ndi ndòngò ɔdzi tí, fùkú dhèdhe ràdù ndùgèrè ndòngò izu tí! ¹⁰Nyí nyàkà nyífo nyí nyí-tírò obvò Ádrùngbàlè Kàgàwà-ònzì, ní kà ràdù nyídzi ɔrá.

Inzá dhu àkà katì ale t'òdhìnà nzére ale tí dhu

(Mbà 27.1; Luk 12.16-20)

¹¹Àbanĩnzó, nyí nyàkà nzá nyòtè nzére nyí ní nzínzìku ǝ. ɔdhìnà ní rǝte nzére ale, ndirò ngàtsi ní ɔdhìnà àti rí nzére ale tí ale, nǝtè wà nzére yà àzè dǝ rǝte uyátá ní, ndirò kàti wà ndi uyátá nzére uyátá tǝ. Ní ndi dhu bhèyi nyí nyònzì dhu rò, ìnyi ní nzí uyátá ìfù arí ale, pbétù ìnyi ní ndi uyátá àti arí nzére

^e 4.5 Író rí'ì dhu ka kidiyì òyà rò ní Tòr 4.24 mà ɔpt 6.3 mànà. ^f 4.6 Mbà 3.34

^g 4.11 2.8

uyátá tí ale. ¹²Kàgàwà kèlě atdíró ní ndi Uyátá ìdì arí ale, ndirò ka atdíró ní ndi ìndrù àtì rádù ìdì ale tí ndirò nzére ale tí. Ndirò ka kèlě atdíró ní ndi ìndrù ìgà rádù, ndirò ìndrù òhò rádù ale. Nírò ìnyi, yà ɔdhìnu àtì nyi nyarí nzére ale tí rò, nyi nyarí nyozù àdhi tí?

Ìnzá dhu àkǎ kidzì ale ale-tírò ka kòzè kǎnzì dhu ùdhě ka kí rò dhu

¹³Nyìri yà ma múnɔna dhu kòmbí, nyí yà nyí nyarátina : « Indo, ndirò ngǎtsi nǐ tsútsǎ, mà mowuna atdí kigò ò. Ní mà móko ànyì ràrà àhu atdí atɔ nyú tí. Mà mí mùtùruzì ònzi, màdù màgòwè^h àbà ònà rò. » ¹⁴Nyí, nyí nyùni nzá ìngbà dhu bhěyi màtí fùkú ìpìrɔnga nǐíina tsútsǎ dhu ! Obhó tí, nyí nyí ìdhàdhì òtò rótò idha-ihè bhěyi, yà ákě kàsùmì kèlě tí arí ndàlǎ, ndàdù àwì ale-nyìkpó ǔ rò. ¹⁵Nyí nyàkǎnà nyǎti : « Ádrùngbǎle òzè ka nǐ, mà mǐíina ìnè ìpìrɔrò nga nà. Ní mà mǎnzina yàrí dhu, màdù ndàgà-tsí nónzì. » ¹⁶Pbétù, nyí nyáróko nyámbe nyídzì dǔ ìdzì tí, nyí nyòzè nyǎnzì dhu ùdhě nyí nyí rò. Ní kóró kòrì ìdzítá-tidò ní nzére. ¹⁷Nyí nyàkǎ nyùni dhu ní, ìdzìnga t'ònzita nùni ale rapé nǐ ndi ìdzìnga ònzi, ní ndi ale rònzì wà nzérenga.

Ònzitále-nyìkpó itdyù ka kí dhu

(Yòb 20.5 ; Àmɔ 5.11-12 ; Màl 3.5)

5 ¹Nyí ònzitálè, nyìri yà ma múnɔna kòmbí fùkú dhu ! Nyí nyàkǎ nyǎdzì, nyámbe nyùhu dǔ ìzù nǐ, dǔkù ríra àpbè-okú dǔ rò. ²Fùkú ongyéngá nómò wà, ndirò rùkú mùdzarù kereze nónyù wà. ³Fùkú ɔrò mà fùkú fùrangà mànà kéngézè ònyù wà. Ndi kéngézè ní ndi nyí nɔbhuya, wò nyí nyarí kóró dhu-tsí-tsù ùndù fùkú tí rò. Nyí nyúndu i ongyéngá-tsù kòkòrò. Ní ìdhàdhì kéngézè mà kàzù mànà náarí dhu ìnzá dhu bhěyi, Kàgàwà nǐtǎyà ànyàku ɔbi nyú nà yà adzi ǔ kóró dhu-tsù rǐ ndòdì nínaganí. ⁴Kòñí, nyí nyúvò nyí ìnzì nyùbho yà fùkú ɔnzi-bvù-abábá ǔ kasù nónzì kasutále tó mùkàmbà. Ní, abádhí rǐ ùhù dhu mà, abádhí rùkú dhu mànà nàrà wà ɔtsi yà kóró dhu dǔ arí ìdrùngbǎnga tó ɔbi nà Ádrùngbǎle Kàgàwà-bì ò ! ⁵Yà adzi ǔ, nyí nyávu nyòngò òko ònzi ǔ, ndirò nyí nyábhu yà adzi ǔ dhèdhe ràtdù afíku. Nyí nyóngù nyí, nyéyo ìnzá nyí nyùni Kàgàwà rɔtdíya ɔtdì ànyàku atdíku dhu rórò, ìdhàdhì yà ìnzá ùni ì áze ka kí atdíku dhu rórò róko ìzà bhěyi. ⁶Nyí nyábhu obhónángà ònzi arí ale-ànyà kitdì, nyàdù àbhunà kòkyè. I ale fí mbà nyí mànà ì í àgò nǐ ɔbi nà.

Dhu àkǎ kondù dhu-dzi ràrà àhu Ádrùngbǎle Yèsù ríngò dhu ò dhu

(Màt 5.33-37 ; Èbr 6.12 ; 10.35-37 ; Yàk 1.12)

⁷Nírò àbanǐnzó, nyí nyàkǎ nyòndù dhu-dzi, ràrà àhu Ádrùngbǎle Yèsù ríngò dhu ò. Nyàndà pé ìngbà dhu bhěyi màtí ìnga òbhì rí ale náarí ìnga ǔ dhu náaraya ǔ dhu òdò dhu. Ndi dhu ǔ dhu rádù ìí ìdrùngbǎ mùgàsù

^h 4.13 Màgòwè ní mùtùruzì ka kònzì rò arí ndisè dhu ka kódzì róná dhu-bvù dǔ dhu.

tí kà tò. Kà rĩ dhu-dzi òndù ràrà àhu wemberè tó igye mà, kà rĩku dòná rò igye màná nóowuya ìkǒ dhu ò. ⁸Ní nyí mà átò, nyòndù dhu-dzi nyàbhu afíku rĩ òbí nà, Ádrùngbàlè Yèsù ríngò dhu rĩ ìkyèrò dhu-okú dò rò.

⁹Àbanĩnzó, nyí nyàkǎ nzá nyàmbe nyũhu dǒ nyí nĩ nzínzìku ǒ, akye Ádrùngbàlè Yèsù arana ànyàku ìtdì nĩ. Nyàndà pé, kònnĩ kídè wà tsàtsùnǎ ànyàku ndì nditdì tí ! ¹⁰Àbanĩnzó, nyìrè pé kǎkǎ Ádrùngbàlè Kàgàwà-òvò rǒ owúnà dhu òvò rǒ ìndrù tò pbànábí náanzì dhu. Abádhí andù dhu-dzi àpbè ǒ. Ní, nyí nyàkǎ nyòdyì abádhí tó ǒfò. ¹¹Àlè kárí i ale ànzì hirò nónzì ale tí, abádhí andù dhu-dzi dhu-okú dò rò. Nyí nyírì wà *Yòbù tí kátina ale andù àpbè-dzi tí dhu tó màkùrù. Ndirò nyí nyírì wà ìngbà dhu bhèyi màtí Ádrùngbàlè Kàgàwà adù àrà dhu ònzì kà tò olùnǎ rò dhu. Obhó tí, ndi Ádrùngbàlè ní àlè tí àlè izu tó afína mà, ìdzìngà màná nĩ ale.

¹²Pbètù àbanĩnzó, ádrùngbà dhu tí nyí nyàkǎ nzá nyòtsò dhu òrù-akpà-òvò rǒ màtí, yà adzi-òvò rǒ màtí, ndirò ìngbàtí fìli ndi dhu t'òtsòta tó ngàtsi ǒfò ǒ màtí. Obhó dhu tí rĩ dhu náká nyàtì obhó dhu tí. Ndirò, ìnzì ní obhó dhu tí rĩ dhu náká nyàtì ìnzì ní obhó dhu tí, akye Kàgàwà arana ànyàku ìtdì nĩ.

Andi nà ale dǒ dhu àkǎ kitsò ale dhu

¹³Àpbè ǒ rĩ atdí ale mà t'fì ìnè nzínzìku ǒ ? Ndi ale àkǎ ndìtsò ndi Kàgàwà rǒ. Ndirò ngàtsi nĩ, dhèdhe ǒ rĩ atdí ale mà t'fì ìnè nzínzìku ǒ ? Ndi ale àkǎ ndüyù ifuta tó adyi. ¹⁴Andi nà rĩ atdí ale mà tí fì ìnè nzínzìku ǒ ? Ndi ale àkǎ ndùnzi *kànìsà ǒ pbàkùrù, ndínì adù tí ìtsò dòná, 'adù ndùtri akye nĩ Ádrùngbàlè Yèsù-òvò rǒ. ¹⁵Abádhí ìtsò ì a'uta nyú nà dhu ràdù ndi ale nábhu rògù, ndi Ádrùngbàlè ràdù kà dzùnà ònzì rìvà ndi tdítǒ. Ndirò, dhu apé fì ndi ale ònzì nzérenga dhu tí, ní Ádrùngbàlè ràdù ndi nzérenga núbà ùbà kà tò. ¹⁶Nírò, nyí nyàkǎ nyòwù fùkù nzérenga òvò rǒ kpangba fùkù nzínzìku ǒ, nyàdù òwu nyòtsò rǒ dükù, ndínì nyí nyadù tí ùgu. Obhónángatále bhà ìtsòta náarí kasu ònzì ádrùngbà ǒbí nyú nà. ¹⁷Nabì Èliya nĩ àlè'í bhèyi ale kèlè. Ní, kǐtsò ndi atdyúna nyú nà ìnzì igye nííkó tí. Ní, igye agyè nzá yà adzi ǒ, ràrà àhu ìbhu atò dòná azà àbí nà tí. ¹⁸Wò dhu-dzidǒ, kǎdù ndìtsò tdítǒ. Ní, igye adù ìkǒ òrù-akpà ò rò, yà adzi ràdù ònyù fò.

Àwǎwí ndàrà itse obhónga rǒ rò ale nádù ka kí obhónga tó otu ò dhu

¹⁹Àbanĩnzó, atdí nzínzìku ǒ ale rĩ ìnè ndàwí, ndàrà itse obhónga rǒ rò, ngàtsi ale ràdù kàbhu ràdu ndi obhónga tó otu ò. ²⁰Ní nyí nyàkǎ nyũni dhu, wò ndi nzérengatále dzùnà nònzì ràdu ndi awítá tó otu ò rò ale, rìgù wà ndi ale bhà ípìrǒnga ǒve ǒ rò, ndirò Kàgàwà rùbà wà ndi ale bhà ábhǒ nzérenga-íyà.